

CERCETAREA METODELOR ȘI TEHNICILOR DE ESTIMARE A RISCURILOR BUGETAR-FISCALE AFERENTE ACTIVITĂȚII ENTITĂȚILOR ECONOMICE CU PROPRIETATE PUBLICĂ

Ana VÎRCOLICI

Academia de Studii Economice din Moldova
str. Bănulescu-Bodoni, 61, MD-2005, Chișinău,
Republica Moldova, t.: 022 224128, fax: 022 221968
ana.prodan_personal@yahoo.com

Abstract

The research of the methods and techniques for assessing the budgetary-fiscal risks related to the activity of economic entities with public property is topical and indispensable in the context of the development of the budgetary-fiscal risks system in the Republic of Moldova and of their analysis, including in order to execute the commitments assumed towards the International Monetary Fund. The purpose of the research lies in studying the methods and techniques used to estimate the budgetary-fiscal risks generated by public-owned entities and the possibilities of their application for the situation in the Republic of Moldova. In this sense, various research methods were used to achieve the proposed purpose: analytical method, descriptive and comparative method, induction and deduction etc. Also, the results of the research can be used by the national fiscal authority to develop the mechanism for analyzing the budgetary-fiscal risks related to the activity of economic entities with public ownership in the Republic of Moldova.

Cuvinte cheie: entități cu proprietate publică, riscuri fiscale, teste de stres, scenarii de sensibilitate, metode de scoring

Clasificarea JEL: G320, G380

INTRODUCERE

Evenimentele precum criza economică globală dar și fluctuațiile din zona euro au demonstrat că riscurile fiscale afectează atât țările dezvoltate cât și în curs de dezvoltare, cu o tendință de a deveni o provocare mult mai mare în țările cu acces limitat la surse de finanțare. Materializarea riscurilor fiscale poate afecta atingerea țintelor fiscale de bază, reduce acuratețea prognozelor fiscale, poate slăbi credibilitatea bugetului și în consecință contribui la instabilitatea macroeconomică.

Sursele de riscuri fiscale de bază în Republica Moldova includ diverse șocuri pentru variabilele macroeconomice, riscurile veniturilor și cheltuielilor bugetare, obligațiile contingente legate de activitatea entităților economice cu capital de stat, activitatea sectorului bancar, proiectele de parteneriat public-privat. Entitățile economice cu proprietate publică joacă un rol important în economia Republicii Moldova sub aspect de venituri înregistrate, cheltuieli efectuate și personal încadrat în câmpul muncii. Entitățile economice cu proprietate publică desfășoară activitate în sectoare strategice ale economiei naționale precum: energetic, transport, infrastructură, utilități, termoficare etc. Într-un număr anumit de cazuri, entitățile cu proprietate publică desfășoară activități qvasi-fiscale care presupun realizarea funcțiilor publice în numele Guvernului, inclusiv prestări de servicii la tarife reglementate (serviciile de transport public). Din aceste considerente, multe din entități înregistrează pierderi și sunt îndatorate, ceea ce poate cere la un moment dat alocări de capital din contul bugetului de stat/ local. Prin urmare, identificarea, cuantificarea, dezvăluirea și gestionarea riscurilor fiscale sunt măsuri absolut necesare, întrucât acestea au impact pozitiv asupra sustenabilității datoriei publice și încasărilor fiscale, la nivel național.

Din aceste considerente, cercetarea metodelor și tehnicilor de estimare a riscurilor bugetar-fiscale aferente activității entităților economice cu proprietate publică este actuală și indispensabilă în contextul dezvoltării sistemului de riscuri bugetar-fiscale în Republica Moldova și de analiză a

acestora, inclusiv în vederea executării angajamentelor asumate față de Fondul Monetar Internațional. Scopul cercetării rezidă în studierea metodelor și tehnicilor utilizate la estimarea riscurilor bugetar-fiscale generate de entitățile cu proprietate publică, a avantajelor și dezavantajelor și a posibilităților de aplicare a acestora pentru situația din Republica Moldova.

METODE ȘI MATERIALE DE CERCETARE APLICATE

Pentru atingerea scopului propus în cadrul cercetării, au fost utilizate următoarele metode și instrumente: metoda documentară, bazată pe accesarea și studierea surselor bibliografice; metoda analitică, prin intermediul căreia s-a ajuns la esența proceselor cercetate; metoda sintezei, inducția și deducția, analiza logică, analiza critică a materialelor etc. La baza cercetării au stat rapoartele autorităților publice, materialele organismelor internaționale (Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional etc.), alte resurse informaționale accesibile în Internet.

REZULTATE OBȚINUTE ȘI DISCUȚII

Riscurile bugetar-fiscale reprezintă factorii care pot determina devierea rezultatelor bugetar-fiscale de la așteptări sau previziuni inițiale și care necesită o gestionare proactivă. Riscurile pentru buget pot apărea în rezultatul șocurilor macroeconomice, unor decizii ad-hoc referitoare la politica bugetar-fiscală și/sau din materializarea obligațiilor contingente (insolvența entităților economice cu capital de stat, a sectorului financiar, executarea garanțiilor acordate de stat etc.).

Principalele riscuri generate de activitatea entităților cu proprietate publică, pot fi descrise astfel:

1. o pondere considerabilă a entităților economice cu proprietate publică înregistrează pierderi nete, precum și datorii excesive în încercarea acestora de a susține activitatea sa operațională. Ponderea înaltă a pierderilor sistematice și o capacitate redusă de colectare a taxelor, în special în sectorul utilităților, reprezintă surse potențiale de obligații reale pentru guvern/ bugetul de stat. Guvernul, în calitate de unic fondator sau acționar majoritar al respectivelor entități, poate fi pus în situația reanimării entităților afectate, prin transferuri, aporturi de capital și asumare/restructurare a datoriilor lor. Astfel, diferitele tipuri de suport direct sau indirect către entitățile cu capital de stat tind să pună o presiune fiscală substanțială asupra Guvernului.

Analizând situația economico-financiară a entităților cu capital de stat în Republica Moldova, se atestă o înrăutățire a indicatorilor de rezultat a întreprinderilor de stat, diminuându-se în anul 2018 procentul întreprinderilor de stat ce au activat cu profit (de la 62,6% la 60,0%) și majorându-se ponderea întreprinderilor ce au activat cu pierderi nete (de la 34,2% la 37,4%) comparativ cu anul 2017. Deopotrivă, mărimea pierderilor nete înregistrate de societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat cu pierderi, s-a diminuat de la 51,3 mil. lei în 2017 la 19,4 mil. lei în 2018. În același timp profitul net total înregistrat de societățile comerciale cu profit s-a majorat de la 423,8 mil. lei în 2017 la 451,3 mil. lei în 2018.

Tabelul 1. Situația financiară a entităților economice cu capital de stat în anul 2018

Entități economice	Numărul entităților supuse analizei	Au activat cu pierderi			Au activat cu profit			Rezultat financiar nul	
		numărul ent. ec.	pondere a, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponder ea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponde rea, %
1	2	3	4=3/2	5	6	7=6/2	8	9	10=9/2
Întreprinderi de stat	155	58	37,4	139,1	93	60,0	155,0	4	2,6
Societăți comerciale	35	9	25,7	19,4	25	71,4	451,3	1	2,9
Total entități	190	67	35,3	158,5	118	62,1	606,3	5	2,6

Sursa: elaborat de autor în baza sursei [6]

2. entitățile economice cu proprietate publică sunt beneficiari a unei ponderi considerabile de împrumuturi recreditate și suport în garantarea datoriilor din contul bugetului de stat.

Astfel, în ceea ce privește întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat din Republica Moldova, se atestă că la 31.12.2018, unele din întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat înregistrează un sold al datoriilor pe împrumuturi recreditate din surse interne și/sau externe față de Ministerul Finanțelor, și anume:

- Î.S. „Moldtranselectro” - 37,3 mil. lei și 1,6 mil. dolari SUA, care reprezintă solduri cu termen expirat;
- Î.S. „Moldelectrica” - 15,2 mil. dolari SUA și 7,4 mil. EURO;
- Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 4,2 mil. EURO;
- S.A. „Termoelectrica” - 32,7 mil. dolari SUA;
- S.A. „CET-Nord” - 5,1 mil. EURO [5].

Volumul total al datoriilor pe împrumuturile recreditate entităților cu capital de stat, recalculat în lei, la situația din 31.12.2018, constituie suma de 1233,8 mil. lei. Totodată, Î.S. „Moldtranselectro” înregistrează datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului în mărime de 0,86 mil. dolari SUA (14,8 mil. lei), ce reprezintă sold cu termen expirat [5].

În contextul celor expuse, se evidențiază că neachitarea obligațiilor de către entități pe creditele interne și externe acordate sub garanția statului creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscul fiscal (financiar) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

3. o altă categorie de riscuri se referă la problemele structurale precum tarife stabilite sub nivelul costurilor suportate, rata înaltă a pierderilor tehnice și comerciale, fluctuația cursului de schimb valutar etc., factori care alimentează riscurile fiscale generate de entitățile cu proprietate publică.

Generalizând principalele surse de riscuri fiscale generate de activitatea entităților economice cu proprietate publică și accentuând impactul major al materializării acestor riscuri asupra bugetului de stat/ local, este indispensabilă cercetarea în continuare a metodelor de cuantificare și estimare a riscurilor fiscale în vederea gestionării eficiente a acestora. Astfel cum prevăd inclusiv recomandările Fondului Monetar Internațional, analiza riscurilor fiscale asociate entităților economice cu proprietate publică presupune inclusiv cuantificarea riscului fiscal, care să permită guvernelor alegerea strategiei optime de management al unui anumit tip de risc fiscal.

Cercetând materialele de specialitate publicate de organizațiile internaționale ca rezultat al studiilor efectuate în acest domeniu, se constată că analiza scenariilor de sensibilitate și testele de stres sunt componentele cele mai utilizate pentru a determina efectul combinat al factorilor de risc al companiilor și al sectoarelor specifice și a șocurilor macroeconomice asupra companiilor selectate.

Analiza scenariilor de sensibilitate (scenario analysis) reprezintă un instrument util pentru analiza riscurilor fiscale, deoarece evidențiază atât riscurile cât și oportunitățile. Un element important în analiza scenariilor de sensibilitate revine selectării indicatorilor utilizați pentru evaluarea riscurilor fiscale din cauza unor evenimente neprevăzute sau șocuri [4]. Unele din analizele efectuate au luat în considerare 3 indicatori și anume: contribuțiile nete ale entităților la buget, necesarul de finanțare al entităților și, abaterea datoriei nete a entităților economice.

Acești indicatori identifică riscurile fiscale pe măsură ce apar prin: impactul imediat asupra finanțelor publice, scopul redus al sustenabilității deficitului Guvernului central din momentul în care entitățile economice cresc gradul de îndatorare, riscul major a cererilor viitoare de asistență din

partea Guvernului pentru a soluționa problema îndatorării entităților economice, în special în cazul în care veniturile operaționale sunt inferioare obligațiilor de deservire a datorii.

Următorul pas în estimarea riscurilor fiscale se referă la *efectuarea și analiza testelor de stres* pentru a arăta cum riscurile macroeconomice pot afecta condițiile financiare agregate pentru entitățile economice cu proprietate publică. Astfel, testarea la stres reprezintă o tehnică de administrare a riscurilor utilizată pentru evaluarea potențialelor efecte ale unor evenimente sau modificări viitoare ale condițiilor economice, care ar putea avea impact asupra situației financiare a entității economice (fluctuația cursului valutar, creșterea prețului petrolului în special în cazul companiilor din domeniul transporturilor, creșterea ratelor de dobândă etc.).

Testările la stres se utilizează în calitate de instrument de diagnostic pentru înțelegerea profilului de risc al entității și de instrument anticipativ în cadrul procesului intern de evaluare a corespunderii capitalului la riscuri (evaluarea modului în care profiturile și/sau capitalul sunt afectate de situații de criză, evaluarea riscurilor într-o manieră anticipativă). Testările la stres vor fi folosite în combinație cu alte instrumente de administrare și control al riscurilor, iar rezultatele trebuie să fie considerate în procesul de luare a deciziilor la nivelul corespunzător de management al entităților economice.

De asemenea, analiza și estimarea riscurilor fiscale la entitățile economice cu proprietate publică presupune inclusiv *estimarea riscului de insolvabilitate al entității*.

Pentru estimarea riscului de insolvabilitate al unei entități economice cu proprietate publică se consideră necesară instituirea unui mecanism de monitorizare timpurie a activității acestor entități, care să ofere posibilitatea identificării semnelor primare de risc fiscal. Dat fiind numărul mare de entități cu proprietate publică, este dificil de a analiza în detaliu, pentru fiecare entitate, situația economico-financiară a acestora, motiv pentru care se propune a fi elaborat, la nivel de autoritate fiscală centrală, un mecanism electronic de procesare a datelor, prin introducerea modelelor de estimare a riscului de insolvabilitate, care să identifice, din numărul total de entități, acele întreprinderi a căror poziție financiară se înrăutățește și care necesită o analiză detaliată (red flags).

În contextul dat, se propune a elabora un mecanism de estimare a riscului de insolvabilitate la întreprindere prin aplicarea concomitentă a trei modele de măsurare a gradului de faliment (utilizând generația de modele de scor-Z), pentru a crește probabilitatea estimării corecte a situației financiare la întreprindere.

Modelele de scor (Altman, Holder, Taffler) produc o valoare (scorul z) care este utilizată pentru a estima riscul financiar și solvabilitatea unei întreprinderi. Fiecare model se axează pe situații financiare diferite și variate domenii de interpretare pentru scorul Z. Evaluarea probabilității de insolvabilitate a unei entități este o muncă foarte solicitantă. Fiecare model poate dezvălui un domeniu diferit de problemă și din aceste considerente se recomandă ca toate trei modele să se aplice împreună pentru a obține o imagine mai completă despre solvabilitatea entității.

Scorul Z este un instrument foarte util pentru estimarea probabilității de insolvabilitate și, odată ce valoarea z indică existența unei probleme într-o companie specifică, este necesară o analiză detaliată a datelor, astfel încât problemele specifice să fie înțelese și, eventual, acțiunile posibile ce trebuie întreprinse.

A. Modelul Altman. Acesta este cel mai utilizat model. Se constată că cu precizia de 80-90% se determină insolvabilitatea unei entități cu un an înainte de eveniment. Modelul utilizează următorii indicatori: profitul brut, vânzările, totalul activelor, profiturile nerepartizate, capitalul propriu și vânzările. Cu cât este mai mare scorul, cu atât este mai mică probabilitatea ca o entitate să dea faliment. Coeficienții calculați sunt stabili și semnificația acestora poate fi testată în cazul în care există o volum mare de date pentru o anumită entitate. Modelul este descris de ecuația [1]:

$$Z=3.3 \times X_1+1.0 \times X_2+0.6 \times X_3+1.4 \times X_4+1.2 \times X_5, \text{ unde}$$

X_1 =Profit brut /Total Active.

X_2 =Vânzări/Total Active

X_3 =Capital propriu/Total Datorii.

X_4 =Profit nerepartizat/Total Active,

Unde profitul nerepartizat=Profit nerepartizat al anului precedent +Profit net-Dividende

X_5 =Active curente/Total Active.

În funcție de valorile pentru X, scorul Z este calculat și interpretat conform tabelului de mai jos:

Valoarea scorului	Interpretarea
$Z \leq 1.8$	"Zona de pericol" faliment Iminent
$Z > 3$	"Zona de siguranță" Compania este Solvabilă și situația financiară este bună
$1.8 < Z \leq 3$	"Zona verde", Situație financiară DIFICILĂ, aproape de insolvabilitate, este necesară adoptarea deciziilor.

B. Modelul Holder. Un model alternativ, dar credibil este modelul Holder. Avantajul acestui model constă în faptul că oferă o valoare numerică pentru probabilitatea de nerambursare care poate fi utilizată pentru cuantificarea capitalului la risc pentru fiecare întreprindere specifică. Modelul se bazează pe informația din situațiile financiare: profitul din activitatea operațională, totalul activelor, datorii pe termen lung, activele curente, stocurile de mărfuri și materiale, datoriile totale, cheltuielile (financiare și retribuirea muncii) și vânzările. Modelul se bazează pe formula [1]:

$$Z=0.24 \times X_1+0.22 \times X_2+0.16 \times X_3-0.87 \times X_4-0.1 \times X_5, \text{ unde}$$

X_1 = Profit din activitatea operațională/Active Totale, unde Profitul din activitatea operațională=Profit din activitatea operațională-Cheltuieli operaționale

X_2 =Datorii pe termen lung/Total Active, unde Datoriile pe termen lung = Capital propriu + (Maturitatea datoriilor mai mare de un an de zile)

X_3 =(Active curente-Stocuri)/Total Datorii.

X_4 =Cheltuieli financiare/Vânzări.

X_5 =Cheltuieli privind retribuirea muncii/Vânzări

În funcție de valorile pentru X, scorul Z este calculat și interpretat conform tabelului. Mai mult decât atât, în tabelul de mai jos există probabilitatea de nerambursare în funcție de valoarea lui Z. Această probabilitate a fost derivată, presupunând o distribuție uniformă a riscului în diferitele intervale de scor Z: sub 0,04, (0,04,0,1), (0,1,0,16) 0.16.

Valoarea scorului	Interpretarea	Probabilitatea insolvabilității
$Z \leq 0.04$	Pericol	65%-90%
$0.04 < Z \leq 0.1$	Sub observare	30%-65%
$0.16 \leq Z < 0.1$	Adecvat	10%-30%
$Z \geq 0.16$	Probabilitatea mica de faliment	Under 10%

După cum se vede din tabelul de mai sus, modelul nu include probabilitatea de neplată mai mare de 90%. Acest lucru nu este un neajuns al modelului, deoarece la niveluri de probabilitate mai mare de 65% și, cu siguranță, pe măsura apropierei de 90%, societatea se află în zona periculoasă și trebuie luate măsuri drastice [1].

C. Modelul Taffler. În acest model se utilizează mai puține variabile explicative decât în modelul anterior (4 variabile, în timp ce modelele anterioare utilizează 5). Modelul utilizează

următoarele date din situațiile financiare: Profitul brut, Datorii curente, Activele curente, Datorii totale, Total active și Vânzări. Formula pentru scorul Z pentru acest model este [1]:

$$Z=0.53xX_1+0.13xX_2+0.18xX_3+0.16xX_4$$

X_1 =Profit brut/Datorii Curente, Datorii Curente= datorii mai puțin de un an

X_2 =Active Curente/Total Datorii,

X_3 =Datorii Curente/Total Active.

X_4 =Vânzări/Total Active

În funcție de valorile pentru X, scorul Z este calculat și interpretat conform tabelului.

Scorul valoric	Interpretarea
$Z \leq 0.2$	Nivel înalt de probabilitate
$0.2 < Z < 0.3$	Nedecis
$Z \geq 0.3$	Nivel redus de probabilitate

După cum se arată, atunci când scorul Z este între 0,2 și 0,3, modelul nu oferă niciun indiciu pentru solvabilitatea companiei.

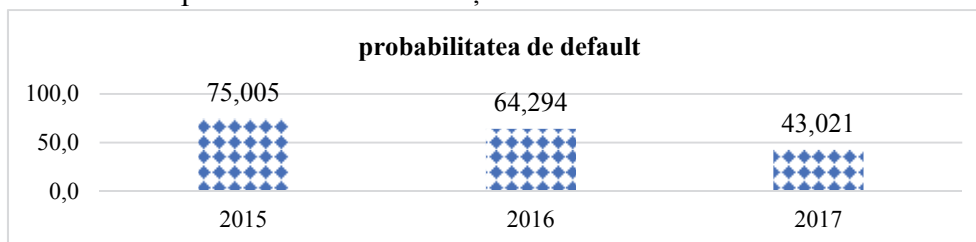
Pentru a testa modelele de mai sus, se propune analiza situației economico-financiare la S.A. „Moldovagaz” prin prisma modelului Altman, Holder și Taffler.

Tabelul 2. Analiza solvabilității S.A. „Moldovagaz” prin prisma modelelor de scoring

Scorul	2015	2016	2017
Z(Holder)	0,750	0,643	0,430
Z(Holder) interpretarea	Pericol	Sub observare	Sub observare
Z(Taffler)	Probabilitate scăzută de default	Probabilitate scăzută de default	Probabilitate scăzută de default
Z(Altman)	Pericol	Pericol	Pericol

Sursa: elaborat de autor în baza sursei [6]

Potrivit datelor tabelului de mai sus, în anii 2016-2017 modelul Holder plasează întreprinderea în zona de observație, în timp ce în 2015 întreprinderea se afla în zona de pericol. Modelul Taffler indică o probabilitate scăzută de default, în timp ce modelul Altman semnalează un pericol în activitatea întreprinderii. Diferența rezultatelor oferite de cele 3 modele se datorează indicatorilor care se iau în calcul la stabilirea scorului, motiv din care este important a determina riscul de insolvabilitate după toate aceste modele, pentru a capta toate aspectele activității economice, precum și de a efectua o analiză detaliată, utilizând alte surse de date privind activitatea entității.

Fig. 1. Probabilitatea de default la S.A. „Moldovagaz” după modelul Holder, %

Sursa: elaborat de autor

Astfel cum arată și reprezentarea grafică din figura 1, probabilitatea de default la S.A. „Moldovagaz” tinde să scadă în perioada 2015-2017, fapt confirmat și de analiza cantitativă a datelor companiei. Respectiv, în anul 2017 activitatea entității înregistrează o ameliorare comparativ cu perioadele precedente, riscul de insolvabilitate diminuându-se de la 75% în 2015 la 43% în 2017.

Totodată, urmează a se lua în considerare că modelele Altman, Holder și Taffler nu includ în calcul riscul valutar, iar pentru întreprinderile care înregistrează tranzacții în valută străină acest aspect urmează a fi analizat separat.

Este de menționat că analiza riscurilor fiscale nu se rezumă doar la analiza cantitativă a datelor. Analiza datelor economice ale întreprinderii este doar un prim pas spre identificarea entităților problematice, ulterior fiind efectuată o analiză calitativă în acest sens, prin examinarea informațiilor detaliate despre întreprindere, despre ramura economică în care activează, cauzele care au condiționat dificultăți financiare, vulnerabilitățile la care este expusă, măsurile posibile de intervenție pentru redresarea situației create etc.

CONCLUZII

Analiza și managementul comprehensiv al riscurilor fiscale contribuie la asigurarea unor finanțe publice solide și a unei stabilități macroeconomice. Țările lumii necesită o înțelegere mult mai completă a acestor potențiale provocări asupra poziției sale fiscale. O evaluare mai comprehensivă și integrată a șocurilor potențiale asupra finanțelor publice pot ajuta factorii de decizie politică să simuleze efectele șocurilor asupra prognozelor centrale, precum și implicațiile acestora asupra solvabilității guvernamentale, lichidității și necesarului de finanțare. În absența unui cadru comprehensiv de monitorizare a riscurilor fiscale, există posibilitatea ca anumite surse potențiale de risc să fie omise. Adoptarea și implementarea unui cadru de monitorizare a riscurilor fiscale, care să utilizeze o abordare integrată pentru a identifica, dezvălui, mitiga și administra riscurile fiscale aferente activității entităților economice cu proprietate publică, va ajuta Republica Moldova să administreze mai bine obligațiile contingente și să fortifice operațiunile sale.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Holt Gh., 2009, Riscul de faliment – punct central în diagnosticul financiar-contabil, Analele Universității „Constantin Brâncuși”, Târgu Jiu, Seria Economie, Nr. 3.
- [2] Mihalachi R., 2012, Gestiunea situațiilor de criză financiară la întreprinderile din Republica Moldova. Teza de doctor în economie. Chișinău: USM. 194p.
- [3] Sudarshan Gooptu, 2018, „Good practice note 2. Assessing the fiscal cost of subsidies and fiscal impact of reform”, The World Bank, <http://documents.worldbank.org/curated/en/958771530881102150/Assessing-the-Fiscal-Cost-of-Subsidies-and-Fiscal-Impact-of-Reform>
- [4] Economic Premise, June 2014, „A framework to assess the fiscal risks of public bodies: Jamaica”, The World Bank, <https://pdfs.semanticscholar.org/c577/d1f2e3e93f1f946b5713794377fa906a847d.pdf>
- [5] Raportul privind administrarea și dețatizarea proprietății publice de stat în anul 2018, Agenția Proprietății Publice, 2019, <https://app.gov.md/ro/documents-terms/rapoarte-anuale>
- [6] Portalul de date guvernamentale www.date.gov.md